

nødvendigt. Jeg skal imidlertid, da jeg ved det i Fredags behandlede Lovforslag talte temmelig længe herom, ikke idag paa nogen Maade komme ind paa Principet, paa Spørgsmaalet om, hvorvidt Hovedlandeveisene overhovedet skulle gaae over til Amtsraadene eller ikke. Jeg skal saameget mindre gjøre det, som det jo i Fredags blev mig tilkjendegivet, at dette var et Spørgsmaal, der var udbatteret, at det var en Sag, som vi maatte ansee som Noget, der var givet, og som ikke behøvede videre at omtales, og at vi altsaa blot skulde befatte os med Enkelthederne i disse Lovforslag. Men stjøndt jeg altsaa ikke skal gaae nærmere ind herpaa, maa jeg dog vedblive paa det Bestemteste at benegte, at der ved den Lovreform, som tilsigtes, paa nogen Maade er givet nogen Sikkerhed for, at vore Veie ville blive bedre bestyrede og fuldstændigere udviklede end tidligere, og jeg maa ligeledes paa det Bestemteste benægte, at der hidtil er givet nogen som helst Oplysning, ifølge hvilken det kan antages, at der for Statsborgerne vil bespares nogen som helst Udgift til Veivæsenet ved Reformen. Der vil ganske vist bespares Penge for Statskassen, men om der bespares Noget for Statsborgerne, er jo et heelt andet Spørgsmaal. Hvad denne Besparelse angaaer, skal jeg imidlertid endnu med Hensyn til § 1 i det nu foreliggende Lovforslag bemærke, at det er en meget uheldig Omstændighed for os, der ikke sværme for den foreslaede Reform, at de forskjellige Amter i denne Sag have saa overordentligt deelte Interesser, idet nogle af Stifternes eller de fleste af Stifternes Amter jo ganske vist ville have Pengesfordeel af denne Reform, saaledes som det nærmere er paavist af den første ærede Taler, men endeel af de ypperste Amter derimod ville have stort Tab ved den. Hvad nu de Amter angaaer, som ville have stort Tab ved Reformen, da forekommer det mig dog, at det i alt Fald vilde være billigt, om man eftergav dem den Gjæld, som de ere komne i til Veikassen. Det er ikke store Summer, hvorom der her er Tale for de enkelte Amters Vedkommende, for hvilke man endnu ikke er bleven enig om at eftergive dem Gjælden, men netop fordi det er smaa Sum-

mer, og fordi de Summer, som Amtene ville faae at udrede mere end hidtil, i enkelte Tilfælde endog saa aarligt ville overstige det hele samlede Beløb af deres Gjæld, forekommer det mig, at der dog er al mulig Rimelighed for at eftergive denne Gjæld. Naar Lovforslaget begynder med den Bestemmelse at Statskassens Fordring paa den almindelige Veikasse bortfalder, da tabes der jo, som bekendt, egentligt ikke derved Noget for Statskassen. Denne Veikasse er jo, som det meget rigtigt er ndtalt i Betænkningen fra den Commission, der har været nedsat angaaende disse Lovforslag, kun en Fiction, og Statskassen har ikke havt den Fordring, som den havde paa Veikassen, opført i Statshusholdningsregnskabet som et Activ. Det er Noget, som ogsaa blev bemærket af den første ærede Taler idag (Mourier-Petersen), at man ikke havde kunnet gjøre Regning paa at faae denne Fordring ind. Og naar nu den Reform, der skal foretages, paabrager Amtene større Udgifter til deres Veivæsen end tidligere, saa forekommer det mig dog at være ganske rimeligt, at man eftergiver dem den Sum, som de endnu skylder til Veikassen, og som i det Hele ikke er større, end at den end ikke svarer til Renten af den hele Sum, som Statskassen aarligt vil bespare paa Veivæsenet. Det der vil bespares for Statskassen, vil jo blive et halvt hundrede tusinde Daler, hvilket jo er mere end 4 pCt. af den hele Sum, som der er Tale om, at Amtenes Gjæld udgjør. I det af Folkethinget i denne Sag nedsatte Udvalgs Betænkning staaer der, at Kjøbstædernes Gjæld til Veikassen i en ganske anden Forstand er en virkelig Gjæld end Amtenes. Jeg tilstaaer, at jeg ikke rigtigt forstaaer denne Sætning. Men jeg vil imidlertid ikke stille Forslag om, at Kjøbstædernes Gjæld skal falde bort, da jeg har det paa Tølelsen, at et saadant Forslag ikke vil gaae igjennem, og da jeg saaledes heller ikke vil spille Nogens Tid med at stille Forslag derom. Men det forekommer mig, som sagt, at der, naar der foretages en Reform, hvorved Statskassen besparer en Sum, der udgjør meget Mere end den aarlige Rente af den hele Gjæld, hvorom der er Spørgsmaal, vel turde være ganske god Anledning til